Kupujte VOJNE BONDE!
FOR VICTORY BUY UNITED STATES WAR BONDS AND STAMPS
Najstarejši slovenski dnevnik v Ohio
Oglasi v tem listu so uspešni

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY
NEODVISEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

Kupujte VOJNE BONDE!
The Oldest Slovene Daily in Ohio
Best Advertising Medium
FOR VICTORY BUY UNITED STATES WAR BONDS AND STAMPS

VOLUME XXVI.—LETO XXVI. CLEVELAND, OHIO, TUESDAY (TOREK), OCTOBER 19, 1943 ŠTEVILKA (NUMBER) 244

Moskva pozdravila tajnika Hulla in ministra Edena

Radijski govor iz Amerike na partizanske borce v Jugoslaviji

(Radio govor g. Frane Petrinovića, dobro poznanega internacionalnega veletrgovca iz Čile, Londona, in New Yorka, oddan preko kratkih valov Columbia Broadcasting Company dne 12. oktobra, 1943, ki je bil namenjen borcem za svobodo — partizanom.)

Ne mine niti dan, da ne bi dobili kakih novih vesti o sijajni borbi jugoslovanskega naroda — Srbov, Hrvatov in Slovencev — proti Nemcem in domačim izdajalcem — Paveliću, Nediću in njihovim služabnikom. Vemo, da se v Jugoslaviji dogaja nekaj novega in lepega — nov svet politične svobode in socialne pravice. Za ta svet je že več tisoč Jugoslovanov dalo življenje — in za ta svet se borite in umirate danes.

Nerazdružljiva moč Združenih narodov ruši fronto sovražnika. Vaši ameriški in britanski zavezniki se bore na italijanskem ozemlju, na obalah jadranskega morja — preko pota od Dubrovnika in Splita. Vaši ruski zavezniki so prekoračili Dnjeper in rušijo sedaj poslednje nemške trdnjave na ruskem ozemlju. Nemir se širi po celi okupirani Evropi — od Norveške do Grčije. V satelitskih državah je narod pripravljen, da se dvigne in da se otrese tiranskega jarma. Približuje se zora osvobojenja.

Sovražnik je še močan

Ali sovražnik je še močan. Da ga popolnoma zlomijo, je vašim zaveznikom potrebna njihova združena moč in v a š a združena sila. Hitler je razkosal Jugoslavijo radi tega, ker je bilo edinstvo Srbov, Hrvatov in Slovencev nevarno za njega

(Nadaljevanje na 2. strani)

Argentina se pogreza čedalje globlje v močvirje reakcije

Iz Buenos Airesa se poroča, da je predsednik Ramirez, ki je pred nekaj meseci prišel na vlado kot rezultat vojaškega puča, odslovil vse vladne uradnike, ki so podpisali manifest, v katerem so pozivali vlado, da se vrne na pot ustavne demokracije in da izpolni svoje obligacije napram sestrskim republikam ameriške hemisfere s tem, da se jim pridruži v vojni deklaraciji proti Nemčiji in Japonski.

Pred par dnevi so stopili iz vlade trije ministri, ki se jih je smatralo naklonjene demokraciji, nakar je Ramirez na njih mesto imenoval znane pristaše fašistične ideologije in anti-semite.

Ramirezov režim vodi vse od časa, kar je na krmilu, veliko gonjo proti naprednim elementom, katere obtožuje "komunizma". Argentinske ječe so polne takih "komunistov."

Resno krizo je izzvala nedavno akcija ameriškega državnega tajnika Hulla, ko je rezko zavrnil apel Argentine za pomoč v vojnem materijalu, rekoč, da dokler bo Argentina zavzemala tako stališče kot ga sedaj zavzema, naj od Zed. držav ne pričakuje nobene pomoči.

Argentina je edina južno-ameriška država, ki je obrnila hrbet programu Zed. držav za hemisfersko sodelovanje proti silam osišča.

KRALJ PETER NI ZADOVOLJEN Z MIHAJLOVIČEM

V posebnem pismu ga je pozval, da vodi boj proti Nemcem in da odneha z napadi na partizane.

KAIRO, 26. oktobra. (Poroča C. L. Sulzberger v New York Timesu). Gen. Draža Mihajlović je obljubil, da bo postal aktiven z vojaškimi in sabotažnimi operacijami proti Nemcem v Jugoslaviji, in obljubil je tudi, da ne bo vodil boja proti tekmovalni gerilski organizaciji, oziroma partizanom gen. Josipa T i t a Brožovića, razen ako bi bile njegove edinice napadene in da se bo v takem slučaju omejil na samoobrambo. Mihajlović ni le obljubil izvajati ta program, temveč ga je že začel izvajati.

Nov razvoj v delikatni jugoslovanski situaciji je posledica osebnega pisma, ki ga je poslal pretekli mesec Mihajloviču kralj Peter II.

Korespondent pri kralju

Ta dejstva so bila sporočena temu korespondentu danes v razgovoru s kraljem Petrom, ki je izrazil upanje, da se bodo kot posledica tekočih razvojev nekateri notranji prepiri in krvolitje v okupirani deželi končali in da se bodo vsi patrijotični Jugoslovani zedinili v enotni fronti proti Nemcem.

Za dosego tega je dejal kralj, da obstoji nujna potreba popolnega sporazuma med Zed. državami, Britanijo in Rusijo v njihovi politiki napram Jugoslaviji in propagandi, ki prihaja iz omenjenih dežel v Jugoslavijo in ki se širi glede Jugoslavije, in da se mora tak sporazum doseči čim hitreje mogoče — morda kot rezultat konference treh velesil v Moskvi.

Premalo boja proti Nemcem

Razmotrivajoč svoje pismo Mihajloviću, je mladi kralj rekel, da je v splošnem povedal gen. Mihajloviću, da "mi nismo bili docela zadovoljni z njegovim ravnanjem, in da ni bilo dovolj boja proti Nemcem. To se mora popraviti in podvzeti se morajo bolj aktivne operacije."

Kralj je izjavil, da je Mihajlović že začel slediti njegovemu nasvetu in da se je začel boriti proti Nemcem. Rekel je dalje, da so žal nastali novi konflikti med partizani in Mihajlovičevimi silami, v katerih se je moral Mihajlović braniti.

Dolži nacijske intrige

Kralj je med drugim rekel, da so Nemci odgovorni za mnogo nesoglasja v Jugoslaviji. Naciji rabijo agente-provokaterje za netenje sovraštva med partizani in Mihajlovičevimi pristaši.

Za pospešitev nesloge, je rekel kralj, naciji enkrat pošljejo čete s partizanskimi insignijami, da napadejo Mihajlovičeve četnike, drugič pa zopet naciji, ki so oblečeni kot Mihajlovičevi vojaki, napadejo partizane.

Kralj je rekel, da sedaj, ko je maršal Rommel prevzel vrhovno komando nad vojaškimi operacijami v Jugoslaviji, se lahko pričakuje še več takega umetnega podžiganja k razkolu med Jugoslovani.

Zadnje vesti z bojnih front

ITALIJA — Zavezniki so izkrcali velike nove sile v Italiji, pri čemur so se poslužili pristanišč, ki se jih je za silo uredilo od uničenju, ki so ga povzročili v njih Nemci, predno so se umaknili.

Peta ameriška armada je zasedla kraje Cancello, Ruviano in Nerrone in razširila je svoje pridobitve severno od reke Volturno.

RUSIJA — Rdeča vojska je vdrla globlje v krivuljo reke Dnjepra in sedaj napreduje proti železniškim progam, kar preti mnogim tisočem Nemcem z obkoljenjem in zajtejem.

PACIFIK — Avstralske čete so za praktične svrhe razdejale japonsko morsko silo, ki je skušala izkrcati ojačenja v Finschahenu na Novi Gvineji.

BALKAN. — Iz Kaire se poroča, da je Mihajlović obnovil vojaške operacije, medtem ko partizani nadaljujejo z boji proti nacijem širom Jugoslavije. V Grčiji je nastala slična situacija kot v Jugoslaviji; prišlo je namreč do ostrih spopadov med nasprotnimi gerilskimi skupinami, ki so različnega mnenja glede vlade. ki naj jo dobi Grška po vojni.

PRVI RAZGOVORI O PROBLEMIH VOJNE IN MIRU SO SE ŽE ZAČELI

Na vzporedu konference se nahajajo vprašanja, ki bodo imela odločilen vpliv na bodočnost vsega sveta. Litvinov navzoč pri sprejemu.

NAJNOVEJŠA VEST

MOSKVA, 18. okt. — Državni tajnik Združenih držav Cordell Hull in britski zunanji minister Anthony Eden sta pričela razgovore z zunanjim komisarjem Vjačeslavom Molotovom z ozirom na vojne in povojne vojaške, politične in gospodarske probleme kmalu po njunem prihodu v Moskvo.

Cordell Hull

MOSKVA, 18. okt. — Ameriški državni tajnik Hull in angleški zunanji minister sta danes dospela v Moskvo na dolgo pričakovano konferenco treh velikih Združenih narodov z zunanjim komisarjem Molotovom.

Konferenca bo skušala izdelati sporazum glede vojnih ciljev in povojnega sodelovanja med Zedinjenimi državami, Veliko Britanijo in Sovjetsko unijo.

Novi ameriški poslanik

S Hullom je dospel tudi novi ameriški poslanik v Moskvi, W. Averell Stettinius in v spremstvu so tudi svetovalec državnega departmenta Green Hackworth, politični s v e t o v a l e c James D u n n, major general John Dean. V britski skupini pa sta poleg Edena tudi zunanji podminister William Strang in načelnik britskega obrambnega štaba general Sir Hastings Ismay.

Sprejem na letališču

Bil je lep jesenski dan, ko so visoki gostje sredi popoldneva stopili iz "Liberator" letal na moskovskem aerodromu, potem ko so bili ves dan v zraku na dolgem potovanju iz Teherana v Perziji preko Elburz gorovja, Kaspiškega morja in južno-ruskih step.

Nad vhodom letališča so plapolale ameriške, britske in sovjetske zastave in vojaška godba je igrala narodne himne treh velikih zavezniških narodov, medtem ko je četa vojaštva z bliskajočimi bajoneti strumno korakala v paradni formaciji pred izstoplimi visokimi gosti.

Prva seja takoj določena

Pri sprejemu na aerodramu je bil z Molotovom navzoč tudi pomožni zunanji komisar Maksim Litvinov, bivši ruski poslanik v Washingtonu. V kratkem razgovoru sta Hull in Eden povedala Molotovu, da sta pripravljena takoj pričeti z delom, ki čaka konferenco.

Eden je rekel v mikrofon na zrakoplovskem polju: "Jako vesel sem, da sem zopet v Moskvi in da zopet vidim Mr. Molotova in druge ruske osebe. Čaka nas mnogo dela, ki ga moramo narediti skupno, in najmanj ne dvomim, da ga bomo izvršili v najboljšem razpoloženju in odločnostjo."

Hull je dobro prestal dolgo potovanje

Hull je izmenjal pozdrave z rusko delegacijo, nakar sta se on in Molotov skupaj odpeljala v ameriško poslaništvo. Hull, ki je 72 let star, je bil videti dobro razpoložen in čil, ko je stopil iz letala, navzlic 14 tisoč milj dolgemu zračnemu potovanju, ki ga je ravnokar zaključil. Bilo je to prvič v življenju, da je potoval v zraku.

S Hullom se nahaja njegov osebni zdravnik dr. Matthew Perry, dočim je novega ameriškega poslanika v Moskvi, Harrimana, spremljala njegova hči Kathleen.

Italijanski kralj je diskreditiran, pravi filozof

Isto velja za Badoglija, izjavlja svetovno sloviti mislec

Otok CAPRI, Italija. — Mednarodno sloviti italijanski filozof Bendetto Croce, star 77 let, je izjavil te dni, da je sedanja italijanska vlada maršala Badoglia samo mašilo, in da sta kralj Viktor Emanuel in prestolonaslednik Umberto tako diskreditirana, da ju italijansko ljudstvo ne bo sprejelo nazaj po vojni, celo ako bi zavezniki tako želeli.

Hitler je kot človek bolj tipičen za Nemce kot je bil Mussolini za Italijane. Hitler predstavlja naravne nemške militaristične ideale, je rekel Croce, dočim ni Mussolini nikdar zastopal pravih idealov italijanskega ljudstva.

"Po tem, kar se je zgodilo z Italijo, ne maram, da bi se borila armada, sestoječa iz mož, ki so prisiljeni služiti, temveč sem za organiziranje armade prostovoljcev," je rekel filozof ter izrazil trdno vero, da je fašizem v Italiji za vselej mrtev.

Mussolini je Croceju spočetka dvoril, ko pa ga ni mogel pridobiti na svojo stran, je bil izobčen iz vseh akademij in organizacij, ki so ga nekoč imenovale častnim članom.

IŠČE NEČAKA

Mrs. Petrič, bivajoča na R. 1, Jefferson, Ohio, bi rada zvedela za svojega nečaka Franka Dolenca, ki se je pred 15. leti nahajal v Chicago, Ill., pri orkestru. Rojen je bil v Clevelandu ter je okrog 33 let star. Bil je poznan kot izvrsten godbenik ter je vedno potoval z orkestri. Če bi kdo slučajno vedel, kje se nahaja, je prošen, da sporoči njegovi teti, Mrs. Petrič.

NACISTI SE PRIPRAVLJAJO NA PORAZ

Hitler je ukazal izvesti nekatere posebne priprave, ki naj zajamčijo nadaljevanje nacistične stranke v slučaju, da bi bila Nemčija poražena.

Himmler, šef Gestape in SS-čet, je dobil nalog, da pripravi organizacijo podtalnih "celic" nacistične stranke, ki bi začele poslovati v trenotku, v katerem bi bila Wehrmacht prisiljena, da odloži orožje.

P o l e g osebnih organizacij članstva, predvideva baje ta načrt tudi ustanovitev tajnih arzenalov in utrjenih postojank. Usoda fašistov v Italiji opominja naciste v Nemčiji, da morajo skrbeti že zdaj in gledati na to, da ne bodo nenadoma pregnani in preko noči uničeni.

SEDMINA

V četrtek ob 8:15 uri zjutraj se bo v cerkvi sv. Vida brala zadušnica za pokojnega Joseph Soršek. Prijatelji in sorodniki so vabljeni, da se opravila udeleže.

ŽENSKI ODSEK SDD

Nocoj ob 7:30 uri se vrši seja Ženskega odseka Slovenskega delavskega doma na Waterloo Rd., na katero so vabljene vse članice, ker bodo podani računi zadnjih dveh veselic.

BOLEZEN

V Glenville bolnišnici se nahaja Miss Lucille Romih, hčerka poznane družine Mr. in Mrs. Martin Romih, 14913 Sylvia Ave. Ž e l i m o, da se ji ljubo zdravje čim preje vrne!

POZDRAVI

Mrs. Rose Ivančič, 854 East 207 St., Euclid, Ohio, je šla s svojim sinom Billom na obisk k sinu Franku, ki se nahaja v Army University v Iowa City, Iowa, odkoder pozdravlja vse svoje prijatelje.

NESREČA

Mrs. Mary Novak, 983 E. 67 St., mati našega raznašalca Ted Novak, je pretekli petek tako nesrečno padla na pločnik na East 76 St., da si je zlomila nogo v gležnju. Mrs. Novak je nameravala pomagati sinu raznesti nekaj listov, ko jo je doletela nesreča. Prvo pomoč ji je nudila Mrs. Drobnič, nato pa Mr. Žele. Odpeljana je bila v University bolnišnico, iz katere jo je domov pripeljala v soboto ambulanca Jos. Žele in sinovi.

Sedaj se nahaja na svojem domu, kjer jo prijateljice lahko obiščejo. Zahvaljuje se vsem, ki so ji bili takoj v pomoč v njeni nesreči. Upamo, da bo svojo poškodbo kmalu prebolela.

SEJA IN ZABAVA

Društvo Waterloo Grove št. 110 W. C. ima v sredo večer svojo redno mesečno sejo v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd. Seja se bo pričela točno ob 7:30 uri, takoj po seji pa se razvije prijetna domača zabava za članice. Igralo se bo karte in oddalo tri lepe nagrade. Članice so prijazno vabljene, da se polnoštevilno udeleže, ker vsaki bo prijalo par uric neprisiljene domače zabave v krogu društvenih sester.

S E J A

Seja kluba L a u s c h e for Mayor — Prince for Council se bo vršila v sredo 20. oktobra, ob 8. uri zvečer v Turkovi dvorani, na 16011 Waterloo Rd. Vsi oni, ki so zainteresirani v volitve, ali da želijo pomagati pri izvolitvi teh dveh kandidatov, so vabljeni, da se seje udeležijo.

Nov grob

LOUIS KATERN

Včeraj zjutraj je po kratki in mučni bolezni preminil na svojem domu na 1401 E. 39 St. Louis Katern, star 51 let. Tukaj zapušča tri otroke: Anno, poročeno Davis, Louisa, ki se nahaja pri vojakih v Afriki, in Louise, sestro Frances Nahtigal, vnuka Bert in več sorodnikov. Soproga Anna je umrla pred 15 leti. Doma je bil iz vasi Dobes pri Begunjah v Cerknici, kjer zapušča štiri brate in več sorodnikov. Tukaj je bival 35 let in je bil član podr. štev. 5 S. M. Z. Pogreb se vrši v četrtek ob 9:15 uri zjutraj iz Jos. Žele in sinovi pogrebnega zavoda, 6502 St. Clair Ave., v cerkev Brezmadežnega Spočetja, na E. 41 St. in Superior Ave., ter na Calvary pokopališče. Bodi pokojniku ohranjen blag spomin, preostalim pa naše sožalje!

VEČ PREMOGA ZA PORABO NA DOMEH

Notranji tajnik Ickes je odredil, da se iz premogovnih krajev pošlje v mesta od 300 do 400 tisoč tonov premoga za civilno uporabo, oziroma za gretje domov. Po mnogih krajih je nastalo občutno pomanjkanje premoga, kar Ickes pripisuje stavki v premogovnikih preteklo pomlad, v kateri je produkcija zaostala za 25 milijonov ton.

PROGRESIVNE SLOVENKE KROŽEK 2

Seja Progresivnih Slovenk, krožek št. 2 se vrši v sredo, 20. oktobra ob 7. uri zvečer v dvorani št. 1 Slovenskega narodnega doma. Takoj po seji, ob 7:30 se bodo članice skupno podale v Health Museum na 8811 Euclid Ave., kjer se bodo ob 8. uri sestale z ostalimi članicami, katerim ne bo mogoče priti na sejo. V tem zavodu se bodo videle razne zanimivosti in v poduk bo vsaki, ki se bo udeležila.

Stekel pes

Včeraj je neki stekel pes v Clevelandu ogrizel enajst oseb, nakar je bila pozvana policija, ki je psa ustrelila. Stekli pes je bil ustreljen pred hišo na 722 E. 105 St. ob polsedmih zvečer. Med ogrizenimi osebami je pet otrok in šest odraslih oseb, ki se bodo morale vse zdraviti proti steklini, kar je zelo mučna in dolgotrajna zadeva.

VRNITE LISTKE

Tajnica Progresivnih Slovenk k r o ž e k št. 1, Mrs. Frances Wolf, 14703 Sylvia Ave., prosi članice, ki imajo v predprodaji listke za dobitke, ki bodo oddani v nedeljo na priredbi podr. št. 35 JPO, SS, da jih vrnejo do sobote, 23. oktobra.

Naši fantje-vojaki

Mrs. Helen Branisel, preje Zadel, ki je živela na 19607 Arrowhead Ave. sedaj pa v Masontown, Pa., je prejela od vojnega departmenta vest, da je njen sin Alvin Zadel v Afriki med pogrešanimi.

Iz Camp Hulen, Texas, je prišel na dopust Cpl. Raymond Ivančič, sin družine Mr. in Mrs. Frank Ivančič, 1241 E. 61 St., kjer ga prijatelji lahko obiščejo.

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

"ENAKOPRAVNOST"
Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Sundays and Holidays
SUBSCRIPTION RATES (CENE NAROČNINI)

By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:
(Po raznašalcu v Cleveland in po pošti izven mesta):

For One Year — (Za celo leto)	$6.50
For Half Year — (Za pol leta)	3.50
For 3 Months — (Za 3 mesece)	2.00

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:
(Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):

For One Year — (Za celo leto)	$7.50
For Half Year — (Za pol leta)	4.00
For 3 Months — (Za 3 mesece)	2.25

For Europe, South America and Other Foreign Countries:
(Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države):

For One Year — (Za celo leto)	$8.00
For Half Year — (Za pol leta)	4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

O politični "nezrelosti" Jugoslovanov in o Sforzovi ideji "politične zrelosti."

New York "Times" je z dne 10. oktobra objavil uredniški članek, ki je visoko hvalil izjavo grofa Carla Sforze, da je pripravljen delati roka v roki celo z Badoglijem režimom, t. j. z ljudmi, ki so bili še včeraj fašisti, dokler ne bodo Nemci izgnani iz Italije. Potem pa je "Times" pokazal s prstom na Jugoslovane, češ, da je njihova borba proti zunanjemu sovražniku in domači reakciji, oziroma poizkus, da bi se istočasno vodilo vojno in revolucijo, dokaz, da so "politično nezreli."

Sava N. Kosanović, Srb demokratičnega prepričanja, ki je zapustil jugoslovansko zamejno vlado, v kateri je bil nekaj časa minister, je na "Timesov" članek odgovoril s pismom, ki ga je omenjeni list priobčil 17. oktobra. (V tej zvezi je na mestu, ako se omeni, da je "Times" v preteklosti kazal dosledno naklonjenost grofu Sforzi, kar se je zlasti pokazalo svoj čas, ko je v listovih kolonah za dopise nastala kontroverza z ozirom na Slovence in Hrvate, ki so bili po zadnji svetovni vojni izročeni Italiji.) Mr. Kosanović v svojem pismu na kratko sumira zmisel "Timesovega" članka, kot zgoraj omenjeno, potem pa nadaljuje:

"Jaz se s takimi nazori ne morem strinjati. Ako se politična zrelost kakega ljudstva kaže na kak način, je to v njegovi pripravljenosti, boriti se za svoj ideal in blagostanje z demokratičnimi sredstvi, t. j. z glasom na volišču, kadar je to mogoče, in z oboroženo silo, da se omogoči uresničenje takega demokratičnega sredstva. Srbi, Hrvati in Slovenci v Jugoslaviji so že dve leti v neenaki borbi z nazi-fašistično vojno mašino, brez pomoči od zunaj in dolgo brez razumevanja v Ameriki in Britaniji. Pri tem so v veliki meri uspeli—ne toliko z orožjem, kajti tega so imeli malo, temveč z vero v svoj ideal in s svojo pripravljenostjo, da umrejo zanj.

"Vsak prijatelj italijanskega ljudstva mora zreti z žalostjo na globoko tragedijo ljudstva, katerega je Mussolinijev režim tako demoraliziral, da je po premirju z zavezniki odložilo orožje pred majhnim številom Nemcev. Na primer, 80 tisoč dobro oboroženih italijanskih vojakov na Korziki je dovolilo 20 tsoč nacistom pobegniti, da bodo še nadalje nosili smrt zaveznikom, okupiranim narodom in tudi Italijanom samim. To je en rezultat "politične zrelosti." Ako bi bilo nekaj "politično nezrelih" jugoslovanskih partizanov na Korziki, bi bili gotovo napravili kaj boljšega za dobrobit človeštva.

"Grof Sforza se nahaja v zmoti, ko skuša "zediniti vse Italijane proti Nemcem"—to se pravi, zediniti fašiste in anti-fašiste. Poizkus, da bi se napravilo prehod iz 20-letnega fašističnega režima v nov režim z ljudmi, ki so odgovorni za vse, kar se je zgodilo z Italijo tekom teh dvajset let, je tragedija za demokracijo.

"Po mojih mislih je sama po sebi očitna resnica, za katero ni treba nobenega dokaza, da je prvi kompromis s fašizmom odgovoren za drugo svetovno vojno. Kakor hitro so voditelji sveta napravili prvi korak za kompromis, so demokracije nastopile pot, ki je vodila v vojno, in to v trenotku, ki ga je fašizem izbral. Zapadne demokracije so pred dvajsetimi leti dale legitimacijo fašizmu kot "branilcu" sveta proti boljševizaciji. Toda danes so Sovjetska unija, Zedinjene države in Velika Britanija združene v interesu civilizacije.

"Poizkus za sklepanje kompromisov s kvizlingi in napol-kvizlingi danes lahko pomeni izgubo miru. Pozivi v imenu ohranitve življenj in preprečenja revolucije bodo imeli enake posledice kot so jih imeli kompromisi z Mussolinijem in Hitlerjem tekom zadnjih dvajset let. Zdi se, da strah pred socialno revolucijo zopet reši fašizem smrti, prav kot mu je pomagal pri rojstvu.

"Ameriška in francoska revolucija sta bili največja inspiracija za človeštvo. Strah pred revolucijonarno idejo, da ima edino ljudstvo pravico odločati o svoji usodi, ni v interesu vloge, v kateri nastopa Amerika pred svetom. Ta princip je bil revolucijonaren za vsak diktatorski in fašistični režim, ampak to je princip, ki ga vsak demokrat smatra za nekaj naravnega.

"Ako bi se zgodilo, da bi Zedinjene države prišle pod nacijsko okupacijo, sem gotov, da bi se osvobodilna borba pojavila v neštetih krajih širom dežele. Sovražniki bi to imenovali revolucijonarno gibanje in gibanje "klik in frakcij." Ampak to bi bil po mojih mislih boj za ideale ogromne večine ameriških državljanov in za ideale človeštva.

"Jugoslovansko osvobodilno gibanje danes je prav istega značaja.

"V Jugoslaviji danes možje in žene žrtvujejo svoja življenja, pozabljajoč svoje osebne koristi. Ta voljnost za žrtve je vrlina državljana in znak politične zrelosti. Sleherni iskren prijatelj italijanskega ljudstva mora želeti in podpirati slično gibanje v Italiji. Samo na ta način bo italijansko ljudstvo zopet moralno okrevalo po dvajsetih letih fašizma. Grof Sforza z Badoglijem vred skuša danes zadušiti to gibanje."

UREDNIKOVA POŠTA

Tako je prav

Cleveland, Ohio. — Na poziv h kampanjskemu sodelovanju za izvolitev Frank J. Lausche za župana in John J. Prince za mestnega zastopnika, se je v sredo večer 13. oktobra odzvalo nepričakovano lepo število naših rojakov in rojakinj poleg več hrvatskih prvakov v 32. vardi. Na pomoč so nam tudi prihiteli člani Slovenskega demokratskega kluba iz Euclid, Ohio. Vsa čast in priznanje za njih narodno zavednost.

Povezanost in zanimanje, ki je v želji ene misli in cilja vladala, nam jamči častno zmago in gotov uspeh. Obrazi zborovalcev so jasno pričali, da za vsako ceno mora biti častna zmaga dobljena. Obljubili so si energično stopiti v akcijo in v danih razmerah in moči vse storiti za izvolitev naših kandidatov.

Po temeljiti razpravi se je za vodstvo kampanje soglasno določilo sledeče: Kampanja se bo vodila pod imenom "Lausche for Mayor and Prince for Council Committee". Glavni kampanjski stan bo na 15811 Waterloo Rd. v Daniel Stakic prostorih. Uradna otvoritev je v ponedeljek 18. oktobra ob 12.01 zjutraj. Kampanjski odbor tvori izvršni odbor in njega odseki. Posameznim odsekom bo poverjeno delo v izvršitev, katero bo centralizirano v izvršnem in širšem odboru.

V sredo 20. oktobra se vrši ob 8. uri zvečer v Turkovi dvorani na Waterloo Rd. seja teh odsekov in razdelitev dela spadajoče v področje posamezne edinice. Vsak član širšega odbora bo prideljen enemu odseku, ki bo vršil določeno delo.

V petek 29. oktobra zvečer se bo vršil v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd. velik shod vseh demokratov 32. varde. Zagotovljen je kot glavni govornik naš sedanji župan Frank J. Lausche in John J. Prince, kandidat za mestnega zastopnika poleg več drugih prominentnih govornikov.

Glavni kampanjski stan bo vsak dan odprt od 9. ure zjutraj do 10 ure zvečer, kjer se bodo dobile vse potrebne informacije.

Kdor bi rad pri kampanji sodeloval in se ni mogel prešnjo sredo odzvati vabilu to lahko stori, da javi svoje ime v glavnem stanu do srede večer ali pa se udeleži seje, ki se bo vršila v Turkovi dvorani. Novi priglašenci bodo dodeljeni enemu odseku, ki bo odgovarjal za njih delo in prosti čas. Hvaležno se sprejmejo tudi oni, ki so pripravljeni nekaj ur za časa kampanje žrtvovati.

V slučaju, da se ne morete osebno prijaviti niti se v uradu odborove seje udeležiti ste prošeni, da prijavite vašo pripravljenost potom telefona KEnmore 1934. Kandidata kot kampanjski odbor vam bo hvaležen za vsako naklonjenost, ki ste jo pripravljeni doprinesti v pomoč izvolitve.

Dragi rojaki in rojakinje, zavedajmo se resnega položaja, v katerem se nahaja naš rojak in župan Frank Lausche. Nasprotniki napenjajo vse sile, da ga porazijo. V ta namen uporabljajo umetno sredstvo učinkovite propagande, da trde demokratskim volilcem "Lausche bo z lahkoto zmagal" da zadrže demokratske volilce od volitev med tem, ko bodo šli sami solidno voliti republikanskega kandidata. Vsak glas, ki bo odvrnjen za Lauscheta, bo štel za republikanskega kandidata v ravnotežju za dva v njegovo korist.

Kdor vam bo govoril, "kaj boš hodil voliti vsaj bo Lausche itak zmagal, če tudi ne greš ti voliti" vedite, da imate opravka s človekom, ki želi Lauscheta poraziti in se poslužuje zahrbtne republikanske sicer navidezno nedolžne, toda v delovanju učinkovite propagande. Ne pustite se varati nikomur, storite svojo dolžnost in mirnega srca se boste vlegli k spanju v zavesti, da ste storili svojo plemenito delo in državljansko dolžnost ko dober in zaveden Američan.

Od sedaj in do torka 2. novembra do 6:30 ure zvečer nosimo globoko v svojih srcih zapisani imeni, kateri naj bodi ob vsaki priliki in pogovoru izgovorjeni, Frank J. Lausche za župana in John J. Prince za mestnega zastopnika izvoljena.

Kakor se bore vaši sinovi na vseh svetovnih bojiščih za svobodo in ohranitev civilizacije, tako se moramo mi tukaj boriti, da jim ohranimo ponos, da so sinovi našega dobrega in poštenega naroda. Poprimimo, samo štirinajst dni je dela pred nami, da si ohranimo narodni ponos, za katerega so bili trdi boj naši predniki in pijonirji v priznanju našega naroda v izseljenstvu in storimo to na ljubo našim potomcem, ki se bodo v hvaležnosti spominjali naše kremenite narodne zavednosti. Naj ne bo nikogar med nami, ki bi zatajil lastnega rodnega brata in se odtegnil klicu narodne dolžnosti in narodnega dela.

Odbor Lausche for Mayor in Prince for Council.

Euclid in politika

Euclid, Ohio. — V torek 12. oktobra se je vršila seja Slovenskega demokratskega kluba v Društvenem domu na Rechar Ave., Euclid, Ohio. Sejo so posetili politični kandidatje, ki letos kandidirajo v mestno administracijo. Klubovi člani so slišali obe strani županskih kandidatov ter po temeljiti razpravi sklenili, da se iz ozira ker je na listi Kenneth Sims več kandidatov demokratov, kakor pa republikancev, slovenski demokratski klub priporoča v izvolitev K. Simsovo listo.

Klub je razmotrival uvažujoč vojni čas in v deželi izredne razmere, da bi bilo koristno za mesto in mestno administracijo sprememba v mestni hiši. Vojna industrija, katera se je zadnji dve leti v mestu razvila potrebuje veliko znanstva in pažnje, da v mestu obdrži red in slogo med delavskimi sloji in tovarnami.

Priznati je sedanji administraciji, čeprav ni v načelu demokratska, da je dala mestu Euclidu najboljšo javno postrežbo in skrbela tudi za javno varnost.

V časopisju se opažajo poročila o kriminalnosti širom celega Clevelanda in okolice med tem ko je mesto Euclid od te nečednosti izvzeto.

Slovenski demokratski klub pa se ni odrekel pravici, da bo dosledno podpiral sedanjo administracijo ampak si pridržuje pravico isto kritizirati in podporo odpovedati kadarkoli se mu bo zdelo, da so Slovenci pri sedanji administraciji zapostavljeni.

Ker Slovenci niso letos v drugo župansko listo zainteresirani niti nima nasprotna lista sedanjega župana K. Simsa nobenega Slovenca na listi, Slovenski demokratski klub našim volilcem v mestu Euclidu svetuje, da volijo Simsovo listo, na kateri sta dva naša rojaka.

J. P. poročevalec.

War Chest—Dobrodelni sklad

Cleveland, Ohio. — Ker smo Slovenci in sploh Jugoslovani v naši okolici poznani, da smo radodarni, kadar se gre za pomoč revnim in zapuščenim, zato se oblasti mesta tudi vedo kam obrniti, kadar se zbirajo darovi za isti namen.

V tem oziru je bila imenovana kot zastopnica naša slovenska banka The North American Bank Co.

Spet stopam pred vas, rojaki, društva in organizacije. Vem, da boste zopet darovali, toda ponovno apeliram na vas, da bodite toliko narodno zavedni in na narod ponosni, da darujete potom banke, ki je poznana, da je slovenska ustanova, storite to zato, ker je imenovana za to okolico.

Vam je vse eno ko darujete v ta blagi namen, ni pa vse eno glede kredita, kdo ga dobi če narod prispeva večjo vsoto darov!

Nerad pokličem v spomin dejstva preteklih let, v katerih sem številnokrat spremljal vdove k mestnim zavodom, da bi dobile potrebno podporo, marsikaterikrat sem imel taka pota, tam ni prijetno moledovati in dajati dokazov, zakaj da je taka oseba opravičena, da dobi potrebno podporo. Ako pa imamo kot narodna skupina vendar kakšno tako podlago, na katero se lahko naslonimo v slučaju, ko naši iščejo podpore, je pa le nekaj tolažbe in upanja. Žal, da se vse take stvari prezre in ignorira takrat, ko se brez vsake škode in vsakega truda lahko nekaj stori za dobro ime slovenskega naroda, posebno v času kot sedaj, ko se gre za tem, da se pokaže narodno zavest, da smo narod, ki ima srce za pomoč trpečim in revnim.

Res je na dnevnem redu kot bi rekel sama beračija: Daj, daj in daj, kar moreš in imaš. Človek se že boji kaj napisati, toda tisti, ki daje, je mnogo vzvišen nad onim, ki prejema. Bolje, da dajemo, kakor da bi prejemali.

Kampanja za dobrodelni sklad ali kakor ga imenujejo "War Chest" se je začela z dnem 18. oktobra in se konča z 28. oktobrom, trajala bo samo 10 dni. Veste samo, da je obiskovanje po hišah nemogoče, toda, za slučaj pa, da mi sporočite, da želite darovati če kdo pride v vašo hišo, vam bom to uslugo rad storil in poslal do vas osebo, če meni ne bo mogoče samemu priti do vas.

Vem, da bodo družinski očetje po večini darovali v tovarnah, vendar je pa vkljub temu še več ljudi, ki ne delajo vsi v tovarnah, so trgovci in raznih drugih stanov.

Prosim, priglasite se, vaši darovi potom naše slovenske banke bodo šteli nekaj več za dobro ime naroda, kakor če darujete drugod. Upoštevajte to.

A. G.
predsednik banke.

Radijski govor iz Amerike na partizanske borce v Jugoslaviji

(Nadaljevanje s 1. strani)

in za njegove načrte, da zavlada po celem svetu. Hitler je poskušal obrniti brata proti bratu. Zastopniki nemške tajne policije so pobili na stotisoče Jugoslovanov, uničili so mesta in vasi, domove in cerkve, sinagoge in džamije. Ali oni niso mogli ubiti duha naroda — spomin narodnega edinstva. Zbrani v hribih, pod zastavo svobode in enakopravnosti, ste začeli napadati sovražnika, junaško in neusmiljeno. Postajali ste vedno močnejši in bolj izkušeni v borbi. Svetu je postalo jasno, da vaša borba predstavlja važno in resnično vojno fronto proti sovražniku, in da ni samo izraz obupa. Vrednost te osvobodilne fronte je neizmerno narasla, ko so zavezniki dospeli v Severno Afriko, Sicilijo in na italijansko ozemlje. Vi držite v Jugoslaviji nemške divizije, ki so Hitlerju neobhodno potrebne na vzhodni fronti, v Italiji, na obalah zapadne Evrope, v Grčiji in na Egejskih otokih. Usluge, katere na ta način doprinašate zaveznikom, ne bodo pozabljene. Vaše žrtve ne bodo zastonj.

Edinstvo bo prineslo vstajenje

Mi vemo, da se nahajajo različne politične grupe in gibanja med jugoslovanskim borcem za svobodo. Mi vemo, da se Kmečka stranka, poljedelci, socijalisti in komunisti in vsi drugi demokrati bore pod isto zastavo jugoslovanskega edinstva; in v tem edinstvu vidimo mi obetanje boljše bodočnosti. Gotovi smo, da ostanete združeni, da vas sovražnik in domači izdajalci ne bodo poteptali. Tedaj boste svobodni, da izberete obliko vlade, kakršno želite.

Ta vojska je vojska za svobodo; proti agresivnosti in posebnim privilegijem. V Jugoslaviji kmet predstavlja ogromno večino naroda. Stoletja se že bori za svobodo, ali svobodo so mu vedno odvzeli zunanji sovražniki in njihovi domači zavezniki. On je podvzel to brezprimerno borbo, živeč v siromaštvu, težko delaven in ne izgubljajoč nade, da če svet neki dan pripozna, da ima on pravico, da živi dostojno in v miru, ne samo radi sebe, ampak radi miru na celem svetu. Jasno je iz raznih izjav in deklaracij ... dij Združenih narodov, da ... dijo, da so vsi narodi na sve... medsebojno odvisni, da ame... ški poljedelci v državi Nebra... ka, na primer, ne morejo živ... v miru in obilnosti, ako ... kmet v Jugoslaviji ne dobi ... vice, da si v miru ustvari ... ben obstanek, brez strahu, ... ga napade njegov močnejši ... sed.

V močni veri, da če vaša ... vica do svobode biti upošte... na, mi vemo, da ostanete ... ženi v vojni in v miru, da ... mogli ustvariti novo Jugos... jo, ki bo po vojni sodelova... vašimi zavezniki za ... boljšega sveta. — Živeli jun...

Blagajna pomožne akcije

V mesecu septembru je ... gajna Jugoslovanskega ... nega odbora, slovenska sek... napredovala za $2,731.67. P... spevali so sledeči:

Mrs. Mary Omejc, Wal... Wash., $4.00; Mrs. Mary ... janc, Republic, Pa., $2.00; ... Okoren, Harrietta, Mich., $... Louis Ambrožič, tajnik lo... nega odbora št. 3, Chisho... Minn., $206.60; A. Cedilnik, ... gajnik lokalnega odbora št. ... Detroit, Mich., $100.00; A... Zornik, Herminie, Pa., $... John Dolenc ,tajnik podru... št. 9 SANSa, Willock, ... $5.68; Vincent Cainkar, ... sednik SNPJ, $2,000.00; ... na Skala National Bank ... Waukegan and North Ch... Comm. Chest Inc., $... John Vitez, tajnik lokalneg... bora št. 29, Barton, Ohio, ... in Martin Jelenc, blagajn... kalnega odbora št. 4, Sh... gan, Wis. $50.00.

Denarja je sedaj v blag... $58,603.40.

Odkar obstoja ta odbor, ... šajo vsi stroški le $59.50. ... pilo se je v zadnjem mese... $10,000.00 vojnih bondov. ... imamo investiranega v ... bondih že $56,073.50.

Hvala lepa vsem, ki so ... vali denarne prispevke v ... cu septembru. Prosim vse ... kalne odbore, da naj vsak ... sec odpošljejo nabrane de... prispevke, da bomo večjo ... kazali v naši glavni blagaj...

Leo Jurjovec,
gl. blagajnik JPO...

SAMOSTOJNO DRUŠTVO LOŽKA DOLINA

Uradniki za leto 1943 so ... deči: predsednik Frank Ba... 7702 Lockyear Ave.; pod... sednik Jernej Krasovec; ... Frank Bavec, 1097 East 6... Henderson 9183; blagajnik ... zapisnikar John Leskovec, ... Darley Ave.; nadzorniki ... Lokar John Sterle in Cha... Koman.

Seje se vršijo vsako tre... sredo v mesecu v S. N. Do... št. 4 staro poslopje. Društ... sprejme nove člane od 16 ... do 45 leta s prosto pristop... ter zdravniško preiskavo.

Društvo plača $200.00 smrt... nine in $7.00 na teden bolniš... podpore za $1 mesečnine. ... sprejem ali pregled novih ... nov so vsi slovenski zdravni...

Za nadaljne informacije ... obrnite na društvene odborni...

CLEVELAND ORCHESTRA
Erich Leinsdorf, dirigent
SEVERANCE četrtek, 21. okt. ...
DVORANA sobota, 23. okt. ...
TOSSY SPIVAKOVSKY, violina
MARCEL DICK, viola
$1.10-$1.40-$1.65-$2.20-$2.75 CE. ...
v Severance dvorani

"OPATOV PRAPORŠČAK"

SPISAL FR. REMEC

Ta razkritja so Margareto silno presenetila, ker ni imela niti pojma o bratovem položaju. Predno je mogla še kaj odgovoriti, je dejal opat:

— Premisli si torej še enkrat in bodi pametna.

A komaj je opat izgovoril te besede, je dvignila Margareta glavico in rekla z vsem poudarkom:

— Premisliti si nimam ničesar. Kar sem rekla, pri tem ostanem. Pavla Glogvica ne vzamem in ga ne vzamem — pa naj se zgodi karkoli.

X.

Po zatiških gozdovih so se veselo razlegali glasovi lovskih rogov. Opat je bil svojim gostom na čast priredil velik lov, katerega se je tudi sam udeležil, kajti bil je strasten lovec in sploh prijatelj vseh vitežkih iger.

Po samostanskem vrtu so se med tem šetali menihi in, čuvši glasove lovskih rogov, se togotili na vso moč. Njihova jeza je bila toliko večja, ker jim je bilo še vedno strogo prepovedano, zapustiti zidovje zatiškega samostana.

— Kaj hoče neki opat s tem doseči, da nas drži kakor jetnike, nam krati pijačo in nam brani vsak dotikljaj z zunanjim svetom, se je jezil na opata menih Mihael Zedlitz, voditelj tiste stranke v samostanu, ki je bila poskusila opata izpodriniti.

— To je kazen, ker smo ga tožili, je menil menih Ivan Pock.

— To že, je dejal Konrad de Franconia, in sicer prav občutna kazen, ali nek poseben namen mora vendar za tem tičiti. Čemu je opat privabil toliko gostov v samostan? V tem grmu mora tičati kak poseben zajec, a kolikor si tudi belim glavo, ne morem uganiti, kaj naj to pomeni.

— Goste je poklical za svoje varstvo, se je oglasil zopet Ivan Pock. Oni dan je bila neka ženska pri spovedi in mi je pravila, kako med kmeti vre, ker jim je opat naložil nov davek. Kadar se gre za denar, je opat ves zlodjev. Kmetom je povedal, da se je oglejskemu patriarhu pokazala Mati božja in mu velela, mora njej na čast sezidati novo cerkev na Sveti Gori pri Gorici. Kmetje morajo zdaj plačevati za to cerkev. Kolnejo sicer kakor pagani, plačujejo pa vendar.

Zbrani menihi so udarili v smeh. Kmet se jim ni smilil, nasprotno, še dobro se jim je zdelo, da zna njihov opat kmetsko ljudstvo tako spretno izkoriščati.

— Gostje, je nadaljeval Ivan Pock, so bili zato poklicani, da bi opatu pomagali, če bi se kmetje spuntali.

— In da bi ga varovali, če bi se nam posrečilo, kmete nahujskati, ail če bi se sami uprli opatu, je dodal Mihael Zedlitz.

— Preklicano dosti denarja se mora zbirati v opatovi blagajni, se je oglasil Albert Freyberg, ki je doslej molče poslušal ugibanje svojih tovarišev. Po tem sodeč, kar se izve pri spovedi, mora opat ljudi grozno odirati. Oni dan sem nekega kmeta na vse načine pestil, da mi mora prinesti vsaj pet srebernikov, pa je bilo vse zastonj. Še hudiča in pekla se ta mrcina ni ustrašil. Venomer mi je pripovedoval, da je opat kmetom vse pobral, kar so imeli.

— Veliko ima ta opat na vesti, ali— tako je govoril Konrad de Franconia — meni se zdi, da poleg tega, kar ste navedli, ima opat še vendar kake posebne namene. O, ko bi le imel kakega zanesljivega človeka, ki bi ga mogel poslati do vive-doma v Ljubljani, do grofa Ortenburškega in do vizitatorja, potem bi mu prišli že na sled.

— Proti opatu ne opravimo ničesar, je pripomnil Ivan Pock, ker ga držita celjski grof in pa vojvodinja Virida.

— Kaj ima neki vojvodinja, da tako gori za opata, je vprašal eden najmlajših menihov, Ulrik, ki je bil šele pred kratkim prišel v Zatično.

— Kaj ima! Čemu tako vprašuješ? Prejšnji opat Peter je bil svoj čas kaplan na dvoru vojvode Leopolda. Virida je dosegla, da je postal opat v Zatični, in ko je umrl vojvoda, se je Virida semkaj preselila. Kaj praviš — čemu neki? In kaj praviš, ali je to posebno čudno, če je lepi, viteški opat postal Petrov naslednik? Zato nikar ne vrašuj tako nerodno in zato tudi pravim, da se opata ne odkrižamo, dokler ga bo podpirala vojvodinja Virida.

Tako je govoril Konrad in ostali menihi so mu pritrjevali.

Lov se je med tem veselo nadaljeval. Opat je bil preskrbel, da je ostal Povel Glogvic sam pri njegovi sestri tam, kjer so ostali konji, in ko je videl, da ju ne bo nihče motil, je krenil po stranski poti v gozd. Od daleč je skozi drevje zagledal tik gozdnega roba stoječo malo revno kočico in proti nji je obrnil svoje korake, ker je videl, da stoji pred kočo, kar je opata vedno mikalo, namreč mlado, zalo dekle. Tega dekleta opat ni poznal, dasi je imel sicer dobro oko za vse lepotice v zatiški okolici. Previdno se je približal koči in se ob gozdnem robu skril za grmovje tako, da je mogel vse opazovati, kar se je zgodilo pred hišo.

Dekle je svoje delo končalo in se ravno odpravljalo, da bi okolu hiše pospravilo, ko se je na pragu prikazala stara ženska.

— Pojdi v hišo, Polonica, je rekla starka. Po gozdu se pode hudobni duhovi. Pred temi samostanskimi ljudmi nisi nikdar varna. Še napadli bi te pri belem dnevu, če bi te videli. Ovca se ne sme volkovom nastavljati.

— Nikari tako ne govorite, mati, je ugovarjala Polonica. Saj so tudi dobri in pošteni gospodje vmes.

— O, kaj pak, se je rogala starka, kaj pak, dobri in pošteni gospodje. Pa še kako. Ali si že kdaj slišala, da se volkovi dele v hudobne in nevarne pa na dobre in poštene? He!

Polonica ni odgovorila, nego je šla v hišo in opat je slišal, kako so bila vrata zapahnjena in okna zadelana.

— Stara čarovnica je pametno govorila, se je smejal opat in se zadovoljno stegnil za grmovjem. To dekle je zalo, jako zalo, pri moji veri. In če bi jo viteški lovci zagledali, bi se morda res spremenili v tolovaje in Polonico napadli. Novega bi to pač nič ne bilo? Tu daleč naokrog ga ni človeka, v čigar žilah bi se ne pretakalo nekaj kapelj viteške ali duhovniške krvi! Zato pa ostanem tu na straži, kajti te cvetke ne bo trgal noben vitez in noben menih— to cvetko utrgam jaz sam. Punica je prezala, da bi jo privoščil komu drugemu.

In zopet je ostal več ur na straži, dokler ni spoznal po glasovih rogov, da se nahajajo lovci daleč od koče, kjer je prebivala Polonica.

Šele sedaj je počasi krenil za njimi, a jih šele došel, ko so bili že zopet na konjih in se vračali deloma v samostan, deloma v šentlambertski grad. Ko je zajezdil svojega konja, ozrl se je po gostih, in videvši, da jezdi Margaret poleg viteza Kozjaka, je začel iskati Pavla Glogvica. Ker ga ni našel, je poiskal svojega brata Friderika plem. Lindeka in ga vprašal, kje da je Pavel Glogvic.

— Primerilo se je nekaj neprijetnega, je dejal Friderick. Glogvic se je vsled tega vrnil v samostan in morda celo že sploh odšel.

— Kaj pa se je zgodilo? je ves presenečen vprašal opat.

— Natančnega ne vem nič. Slišal sem, da je Pavel Margareto nekaj nadlegoval — bila sta sama tam blizu, kjer smo pustili konje — in Margareta je poklicala na pomoč. Slučajno je bil tvoj praporščak Rovan v bližini. Priskočil je in zgrabil Pavla ter ga tako treščil ob tla, da se je skoraj zemlja zazibala.

— Ni mogoče! je vzkliknil opat.

(Dalje prihodnjič)

Noční klub v Tuniziji

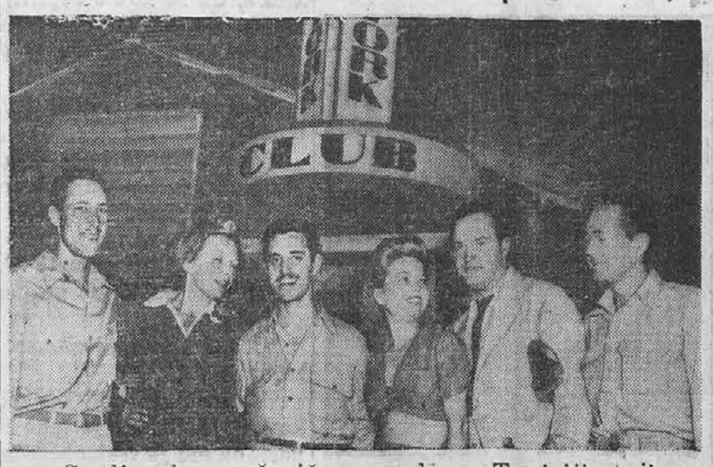

Sredi nekega pšeničnega polja v Tuniziji stoji posnetek newyorškega nočnega zabavišča "Stork Club," ki so ga napravili ameriški letalci iz bombnih zabojev slične ropotije. Pri "krstu" kluba sta bila navzoča filmski komik Bob Hope (peti od leve proti desni) in igralka Frances Langford (stoječa poleg njega), ki sta bila nedavno na potovanju v severni Afriki in sta tam zabavale ameriške posadke.

Kraj japonskega poraza

V okrožju, ki ga predstavlja gornji zemljevid, so se vršile ostre bitke za posest luk Finschafen in Wewak na Novi Gvineji. Ko so Japonci skušali ojačiti posadke na tem sektorju, so zavezniška letala uničila 58 sovražnih letal, sedem ladij in mnogo tovornih bark.

Živež in visoka starost

Prof. M. McCay na Cornell univerzi, ki veruje, da ljudje lahko dočakajo starost 150 let, ako uživajo pravo hrano. Napravil je eksperimente, pri katerih je podaljšal življenje podgan iz 600 dni na 1000 dni, kar odgovarja 100 letom za ljudi.

Padalci so nova vrsta vojakov

O padalcih mnogo beremo v tej vojni. To so vojaki, ki jih prineso sovražna letala v zaledje napadene države in jih spuste na zemljo s padali.

Padalo je zanimiv izum. Kadar je zloženo, zavzema komaj prostornino polnega nahrbtnika in tehta kakšnih pet kilogramov. Če se pa razvije, se nam predstavi v vsega upoštevanja vredni velikosti. Njegov premer je tedaj 10 do 15 m, nosilne vrvi pa so dolge kakšnih 10 m. Blago za padala je iz najboljše in najmočnejše svile. Padalo stane 20,000 do 30,000 dinarjev.

Padala so takšna, da jih odpro padalci sami s pomočjo vrvic po odskoku, ali pa takšna, ki se po odskoku sama odpro. Najmanjša višina za odskok s padalom znaša kakšnih 70 metrov. Priprava se razvije po treh sekundah. Tedaj znaša hitrost njenega padanja kakšen polšesti meter na sekundo. Skakati je najbolje iz zadnjega dela letala. Pri tem pa je treba pripomniti, da prav za prav ne gre za pravi skok, temveč se padalec iz letala samo vrže. Kakor odskoka se mora dobro naučiti tudi pristanka, kajti sunek ob pristanku na tla je toliikšen, kakor pri običajnem skoku iz višine štirih do petih metrov.

Prvi so uvedli vojake padalce v svoji vojski v Rusiji in njim so sledili Nemci. Rusi imajo zelo izurjene padalce. Tako se je neki ruski letalec vrgel iz letala v višini 8000 metrov. Padalo se mu je pa odprlo šele v višini 3000 m in je nato srečno pristal.

Padalce so v tej vojni že večkrat uporabili z nepričakovanim uspehom. Čitali smo že o pristankih sredi nasprotnikove dežele in o zasedanju nasprotnikovih letališč od čet padalcev brez pomoči drugih čet. Ti vojaki padalci so opremljeni razen z izvrstnim orožjem celo z zložljivimi kolesi. Vsekakor so nevarni vojaki in morajo z njimi resno računati vse vojske na svetu.

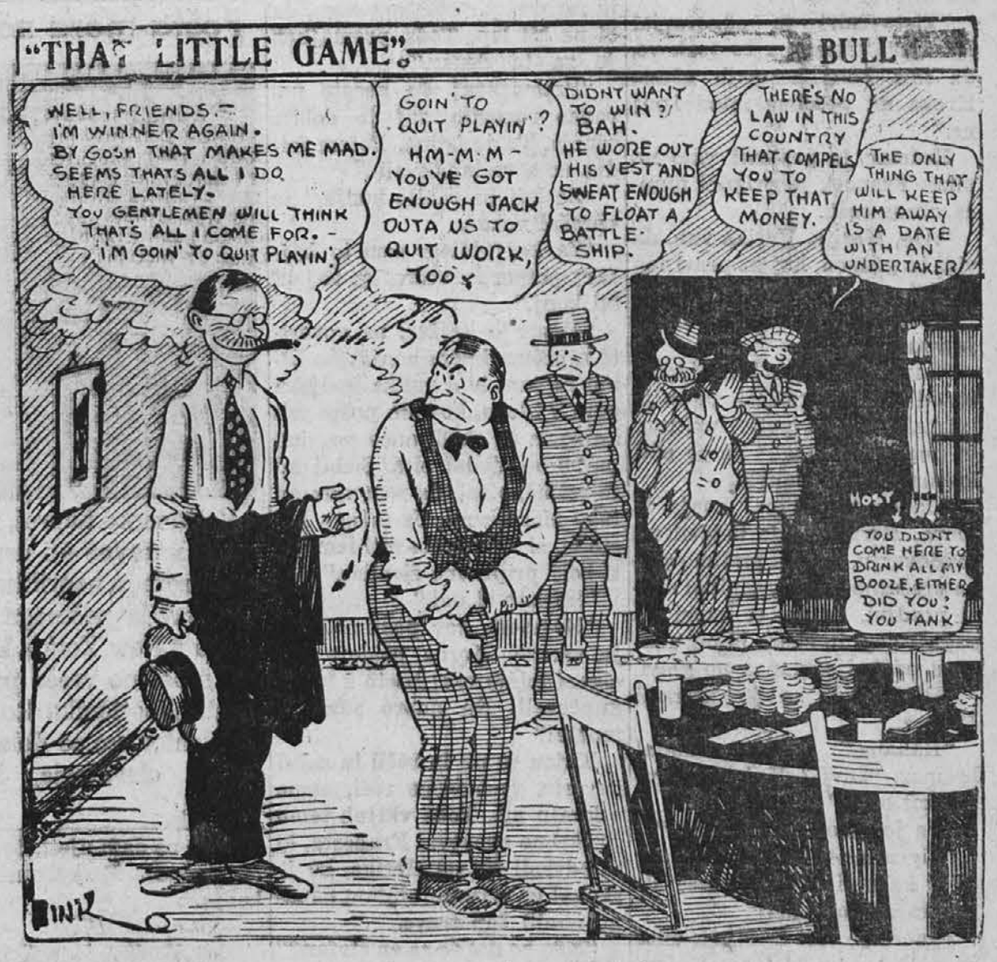

Konjička bom kupil...

Gospodarska zgodba

SPISAL: F. S. FINŽGAR

(Nadaljevanje)

"Po konjih gledam!"

"Izvrstno! Jaz ga prodajam! živalica, vam povem, da ga nima cesarja hlev lepšega!"

"Pokažite!" je silil France.

"Takoj, t a k o j! Pokličem hlapca. Takole prazničen ne hodim rad sam v hlev. Bog daj srečo!"

Kajon je natočil tudi sebi čašo.

"Saj ne zamerite, kaj ne, če sem si ga tudi natočil. Krčmarji smo vsi reveži. Od vbogajme živimo takorekoč."

"Revček," so ponovili sosedje in se smejali.

Krčmar je izpraznil čašo na dušek, jo postavil na mizo in takoj spet točil. "Izpijmo! Oče Janežič plačajo drugi štefan, kaj ne? Saj vas ni zlepa blizu."

"Nimam nič kaj odveč, da bi dajal takim siromakom, kot si ti, vbogajme. Ali danes naj bo. Le prinesi ga!"

Sosedje so se začudili, ko leto in dan ni bilo Janežiča v krčmo. In danes da bi dal za štefan.

In je dal. Takoj je odvezal mošnjiček in položil na mizo goldinar.

Kajon je pa točil, da se je razlivalo po mizi in naglo odšel s praznim štefanom. Potoma je zavpil nad otrokom: "Francek, pokliči hlapca, naj pripelje Herika iz hleva."

"Povejte možje, kako je s tem konjem?" je tišje vprašal France, ko ni bilo krčmarja pri mizi.

"Lep je, presneto je lep, kakor ga iščeš," je odgovoril prvi Janežič in skrivoma pomežiknil sosedom.

"Če ni kak raznašavec," je nadaljeval France.

"Tisto ni," je odgovarjal Kramar. "Sicer pa to vsak ve, da ima konj kosmata ušesa. Krava ni, posebno mlad konj ne."

Krčmar je postavil vino na mizo. Francek je prignal hlapca okrog ogla.

"Alo, Matija, Herika vun, da vidi ta gospod, kaj se pravi lep konj."

Matija je šel v hlev. France je vstal.

"Sedite, le sedite. Žival je treba od daleč pogledati. Če se je primejo oči, no, potlej pristopi in poglej od blizu," ga je silil krčmar in mu nalival,

Hlapec je prignal konja iz hleva. Heriko se je ustavil na preddverju, divgnil majhno glavo prešerno kvišku, zapihal skozi nozdrvi, potem se vspel na zadnji nogi in skoro bi bil udaril s podkvijo hlapca po glavi.

"Divji je," se je ustrašil France.

"Hahaha," se je zasmejal krčmar. "Divji? Kaj še? Krotek kot ovca."

"Pa je planil nad hlapca?"

"Zigrava se! Kaj mislite, da je to kako čičevsko kljuse? To je Arabec, to je kri!"

France je vzel žemljo z mize in šel h konju. Za njim Kajon.

"Tako je prav. Živini postrezi, da te ima rada!"

France je oddrobil žemljo in jo ponudil Heriku, ki jo je kimaje z glavo pokrampljal.

"Poglejte, toliko da vam boklonaj ne reče."

Ko je konj pojedel žemljo, je povohal še enkrat po Francetovi roki. Ker je bila pa prazna, je nenadoma potegnil za povodec, ga iztrgal hlapcu iz rok, se zavrtel, poskočil in vsekal z zadnjima nogama, da je Francetu odletel klobuk, ko se mu je ognil. Nato je zarezgetal in zbežal na vrt.

"Poglejte ga, kako se nese! Nasiikati vam ga ne more nihče lepšega!"

France je gledal in gledal, hlapec je šel za konjem na vrt in ga klical.

"Matija, pusti ga, naj se izpreleti. Vidite, včeraj sem prevozil z njim nič ne vem, koliko kilometrov, danes gre pa kakor iskra. To je kri, žlahtna za cesarski hlev!"

Kajon je vedel kupca nazaj k mizi in točil in govoril brez konca in kraja.

France je bil malobeseden. Gledal je na vrt, kjer je divjal Heriko in nagajal hlapcu, ki se je trudil in ga vabil brez uspeha.

"Koliko ga cenite?" je vprašal počasi.

"Petsto kronic brez barantanja in mešetovanja. Sicer pa šeststo."

"Petsto kron," je ponovil France polglasno in pomislil, koliko je v Ameriki trpel, predno jih je prištedil.

"Ali mislite, da je preveč? Ho. komaj tri leta ima; za dve leti bo vreden dva stotaka več. In ta lepota!"

"Nič ne rečem," je govoril France boječe, ko je Kajon vpil in razgrajal. "Nič ne rečem, da bi ne bil lep. Toda premajhen je za ta denar."

"Premajhen! Če hočete nerodno rogovilo, saj jo dobite ceneje. To je istina. Potem midva ne bova kupčevala."

"Za kaj pa rabite konja," je vprašal nekdo.

"Za kaj? Mizar sem in kajžar; potem že veste, za kaj bi bil konj."

"Mizar in kajžar, pa govorite o premajhnem konju. Le čemu bi vam bila velika konjska gora v hlevu, ko vam požre vso kajžo in še skobljance povrhu, pa ne bo nikdar sita. Sedaj mi je resnično žal, da sem vam ga tako nizko cenil. Za takega kot ste vi, si ne morete niti izmisliti bolj pripravne živalice."

"Štiristo bi dal."

"Ne-ne-ne, kar pustimo. Saj je vseeno. Morda pridejo kaj cigani mimo vas; boste z njimi kupčevali. Na dobro zdravje, možje!"

Kajon je pil in točil in začel govoriti vsemogoče reči, samo o konju nič. Toda vkljub temu je skrbno opazoval Franceta, ki ni odvrnil oči od Herika, ko je skakal po vrtu in tuintam lišpano mudil šop trave.

"Kdo bo dal še za en štefan?" je kričal Kajon in držal steklenilo za vrat. "Nihče? — No, lepa reč. Še okusili ga niste. Dobro, dam sam zanj."

Kar okrenil se je in šel.

"Kako mislite, možje?" je vprašal France. "Predrag je, ali ne?"

"Če je človeku kaka stvar všeč, mu ni zlepa predraga. Sam ga boš plačal — sam rabil — sam sodi."

France je slutil, da je Dolga vas kakor zadruga, v kateri ni izdajavca.

Popili so štefan, France je konju znosil še par žemelj — in kupčija je bila narejena tako, da mu ga Kajon prižene na sv. Vida dan za teden dni na poskušnjo.

France je bil vesel, češ, kar tako se ne dam ujeti. Sedaj sem brez skrbi. Poskušnja pokaže konja.

IV.

Heriko je prišel.

France je za trdno sklenil, da nikomur ne črhne o konju. Pa ni držal svojega sklepa. Hitro je vedela vsa vas, da je mizar France kupil konja in da ta pride sv. Vida dan k hiši.

Ker so ta dan praznovali, so pohajkovali možje po vasi in ni bilo čuda, da se jih je zbrala cela množica na dvorišču, ko se je pripeljal Kajon s kolesljem. Poleg visokega konja je imel pripreženega Heriko, da je bil še manjši na oči.

Možje so začeli modrovati.

"Premalo konja je za ta denar."

"Viš ga, po hlapcu je udaril, ko ga je izpregal."

"Ne maral bi ga v hlev. Ni prida, če bije po domačem hlapcu."

"Naj ga pelje v šolo, Amerikanca, da se ne bo šopiril," je menil nevoščljivec.

V tem je prilezel oče Groga iz ulnjaka.

"Kaj pravite možje, ki ste modri?"

"Vsak gospodari po-svoje," se je oglasil prvi sosed Škabrne.

"In to ni prav," je puhnil ded iz čedre. "To ni prav. Gospodariti se mora po pameti. Tako, kot je naš začel, se gospodari po neumnosti."

"Oče Groga, ne jezite se. Saj se bo izučil."

"Ne bom se jezil, ker nič ne koristi. Ta trmež je tako tiščinast, da mu je vsaka beseda odveč."

Sosedje so videli, kako je Kajon okrenil konja in izročil vajeti Francetu. V ponosnem diru je drobil Heriko po cesti proti domu in Francetu se je lice žarilo.

"Ali je to divjak?" je vprašal mogočno Kajon in skočil z voza.

"Premalo konja je za ta denar," se je predrznil Škabrne in povedal pomislek.

"Premalo? Kaj vi kupujete konja na vago? Saj ni vol in ne za mesarja na svetu. Kri, kri in pasma in postava — to naredi konja. Sicer je pa vseeno. Za tako živalico dobim te kronice kakor hočem. Torej France, ali velja ali ne velja."

Kajon je pomolil mesnato roko.

"Saj sva se že domenila," je omenil tiho France.

"Torej, Bog daj srečo!"

"Ampak za teden dni na poskušnjo."

"Tega prav za prav ni bilo v pogodbi, toda naj bo. Nalašč zaradi teh modrih svetovavcev."

Roka je udarila ob roko, konja so postavili v hlev, sosedje so se začeli razhajati; France je povabil Kajona v hišo, kjer mu je odštel pet stotakov. Roka se mu je tresla, ko jih je razgrinjal na mizo, materi, ki je gledala kupčijo, so stopile solze v oči. Kajon je pobral bankovce in jih malomarno zganil, pa jih podržal v roki in rekel:

"Sicer kakor hočete. Meni ni čisto nič do teh par bank. Lahko jih pošljete ob tednu."

"Le spravite. Konj mi je všeč, za druge se ne brigam. Nevoščljivci so."

Tako si je France dajal poguma.

Kajon je odpel žametasti telovnik, potegnil iz njega listnico ter jo bahaško razgrnil po mizi, da so se pokazali bankovci, ki so skakali iz predelkov. Vtaknil je med nje stotake in se še enkrat pobahal: "Če to ni greh, da za tak papir dajem konja, ki mu ga ni para."

Zapel si je telovnik in odšel.

(Dalje prihodnjič)

Iz ameriškega športnega sveta

Bivši poštni mojster James Farley izreka čestitke Joe Gordonu, žogometnemu igralcu od new-yorških "Yankees," ki je bil proglašen za "najboljšega igralca" zaključene sezone.

Dragoceno tele

Ta-le teliček, ki pa je pravi orjak za svojo starost, je bil nedavno p r o d a n za $445.90 na farmerski razstavi v Andoverju, Iowa. Pravijo, da je to bila najvišja cena, ki je bila kdaj plačana za kako tele v Iowi.

Pošta mora naprej

Pošta mora naprej, ne glede na naravne ali drugačne katastrofe in neprilike. Slika predstavlja poštnega uslužbenca v New Yorku, ki "pleza" s poštno vrečo po stopnicah nebotičnika Rockefeller Center, ko so delavci, ki vozijo elevatorje, šli na stavko.

"Ali si ga videl, kako je drobil poleg para? Saj ni nič peljal. Komaj pa je opremo nesel na sebi."

"France, naprezi ga!" se je oglasil nekdo izmed gledavcev.

"Saj res. Poskusimo ga!" so pritrdili sosedje.

"Glej ga, stari Groga kuka skozi lino iz ulnjaka. Hud je."

France je prinesel novi komatiček in potegnil koleselj izza poda, da Herika napreže. Ko se mu je bližal s komatom, je konj planil kvišku in odskočil, da je Francetu pal komat iz rok.

"Ho," so se vsi začudili.

"Ne kupuj divjaka," ga je posvaril prijatelj.

"Kaj boš pregovarjal? Koliko si mu posodil, da se obregaš?" se je oglasil Kajon, ki je na tenka ušesa naglo ujel prijateljeve besede. "Divjak mu praviš. Seveda krava ni in staro kljuse tudi ne. Še ti se zaletiš ob stol v tuji hiši in hočeš, da bi bil konj modrejši. Daj sem!"

Kajon je pograbil komat in ga nesel na konja. Toda njemu je takisto nagajal Heriko.

"Drži ga, nerodnost!" je kričal Kajon nad hlapcem.

"Moška je ta," se je namuznil Francetov sosed Škabrne, ki je imel redno po dva para konj. "Ali misliš, da bo vselej mežnar pozvonil in sklical pol vasi skup če ga bo France napregal. Hm!"

"To se vidi, da v vsej vasi nimate poštenega konja; mrhe imate, za konjača zrele, zato zabavljate. Hoot — no — no —."

Kajon je napregal in tapljal konja po vratu. Nato je skočil na voz.

"France, prisedite!"

Koleselj je zaropotal in zdrčal z dvorišča, gruča mož se je zganila in šla na ogel hleva, da je gledala za vozom po cesti.

"Nese se pa res lepo!"

"Nogo ima kakor srna!"

"In lahko glavico, kakor gospodična lepo."

"Za igračo pač, za korist bo zanič. Franceta je ta dvakrat Kajon napetnajstil, verujte mi," je trdil sosed, posestnik štirih konj.

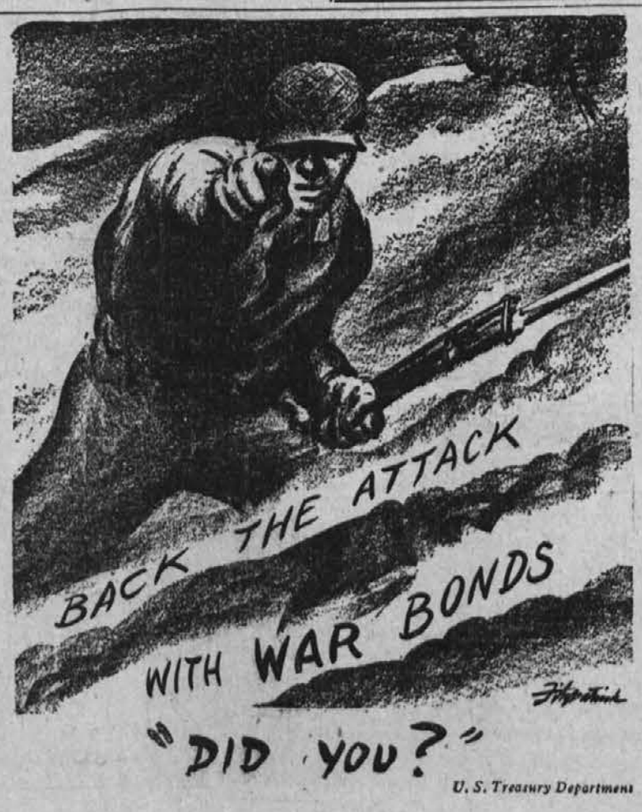

B. J. RADIO SERVICE
1363 E. 45 St. HE. 3028
Prvovrstna popravila na vseh vrst radio aparatih

Za delavce

NEIZKUŠENI TEŽAKI
NUJNO VOJNO DELO
Plača od ure in "overtime"
Easy Assembly
5405 EUCLID AVE.

TEŽAKI
STROJNI OPERATORJI
ELECTRIC TRUCKERS
TOOL MAKERS
MOŠKI ZA MAGAZIN
FANTJE preko 16
Visoka plača od ure ali od komada
Morate biti državljan
Chicago Pneumatic Tool Co.
1241 EAST 49th ST.

CAFETERIA DELAVCI
MOŠKI ALI ŽENSKE
KUHI
PEKI
COUNTER DEKLETA
WAGON OPERATORJI
MOŠKI ZA SKLADIŠČE
PORTERJI, ITD.
Dobra plača od ure, izvrstne razmere
Zglasite se pri
FRED SCHILLFORTH
Cleveland Pneumatic Aerol Inc.
20001 EUCLID AVE.

SNAŽILKE
za našo novo moderno CAFETERIA KUHINJO
Visoka plača od ure in bonus
Damo uniformo in obede
Thompson Aircraft Products Company
23555 Euclid Ave.

Mali oglasi

Heating Pads
Dobili smo 200 električnih grelcev (heating pads). Kupite sedaj, dokler zaloga ne poide.
Mandel Drug Co.
15702 WATERLOO RD.

ČE POTREBUJETE novo streho ali pa če je treba vašo streho popraviti, se obrnite do nas. Izvršimo velika in majhna dela na trgovskih poslopij in domovih. Brezplačni proračun.
Universal Roofing Service
1106 St. Clair Ave.
CH. 8376—8377
Ob večerih: ME. 4767

Ako iščete
dobrega popravljalca za vaše čevlje, pridite k nam. Vedno prvovrstno delo. Popravljamo stare čevlje ter imamo polno zalogo finih, novih moških čevljev. Cene zmerene.
FRANK MARZLIKAR
16131 St. Clair Ave.

Avtna zavarovalnina
za 5 ali 10 tisoč dolarjev "Liability" za samo $20.
Nova državna postava zahteva, da ima vsak voznik avtomobila zavarovalnino na avtu. Za nadaljna pojasnila se obrnite na
MIHALJEVICH BROS. CO.
6424 St. Clair Ave.

OGLAŠAJTE V —— "ENAKOPRAVNOSTI"

Za delavce

Moške se sprejme
DA PODPREJO NAPAD
Naše delo je vojno delo; mi izdelujemo isti produkt v mirnem času; pridite, da se pogovorimo.
Mnogo del odprtih
Ne zahtevajo predznanja
Lepa prilika služiti dober denar, dokler se učite dobičkanosnega dela. Visoka plača na uro z avtomatičnim zvišanjem po štirih tednih na produkciji.
Veliko overtime
Potrebujemo tudi
mizarje
pomagače pri kleju.
pomagače pri formiranju
Willard Storage Battery Co.
246 E. 131 St.
(blizu St. Clair)

OSKRBNICE
Polni čas: 5.10 zv. do 1.40 zj. šest večerov na teden
DOWNTOWN:
750 Huron Rd. ali
700 Prospect Ave.
PLAČA $31.20 NA TEDEN
Delni čas:
1424 Argonne Rd.,
South Euclid
Tri ure dnevno, 6 dni na teden
PLAČA $9.90 NA TEDEN
Delni čas:
1588 Wayne Rd., Rocky River
Tri ure dnevno, 6 dni na teden
PLAČA $9.90 NA TEDEN
Če ste sedaj zaposleni pri obrambnem delu, se ne priglasite
EMPLOYMENT OFFICE
ODPRT 8 zj. do 5. zv. dnevno razen ob nedeljah
Izkazilo državljanstva se zahteva
THE OHIO BELL TELEPHONE CO.
700 Prospect Ave. Soba 903

MOŠKE IN ŽENSKE
se potrebuje za
splošna tovarniška dela
6 dni v tednu
48 ur dela na teden
Plača za ZAČETEK
Moški 77½c na uro
Ženske 62½c na uro
Morate imeti izkazilo državljanstva.
Nobene starostne omejitve, če ste fizično sposobni za delo, jo ga imamo za vas.
Zglasite se na
EMPLOYMENT OFFICE
1256 W. 74 St.
National Carbon Co., Inc.

TEŽAKI
za
STOCK HANDLING
SPREJEMNI ODDELEK
ODDAJNI ODDELEK
STAVBINSKI ODDELEK
SPLOŠNA DELA ZUNAJ
Plača od ure
THE CLEVELAND TRACTOR CO.
19300 Euclid Ave.